

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este.
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kasziné-utca 8.
Kiadóhivatal: Landesmann M. és Társadnl.

Főszerkesztő: **DOMJÁN ELEK.**
Főmunkatársak
ENYEDY ANDOR **KERTÉSZ ÖDÖN**

Előfizetési ár:
Egész évre 20 korona. Félévre 10 korona.
Negyedévre 5 kor. Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések díja centiméterenként 20 fillér

Lelkiismereti szabadság, gondolatszabadság, sajtószabadság.

(D.) Hogy ez a három teljesen egy-egy tartozik és egymástól elválaszthatatlan, az minden gondolkodó ember előtt evidens. Az első legelsőbb éntünk öntevékenységének, hitének, érzéseinek felett uralkodó meggyőződésének szabadságát, a másik az elmében felvillanó eszmék, kialakuló gondolat világunk szabadságát, a harmadik érzéseink, meggyőződésünk, eszméink, gondolataink irásbeli kifejezésének jogát, korlátozatlan szabadságát jelenti, már a mennyiben ez a szabadság mások, emberársaink, a köz életének veszélyeztetésével nem járnak. Egyetemes emberi jogok és szabadságok ezek, a melyeknek korlátozása, elfojtása vagy éppen eltiporása mindenkor a legnagyobb veszedelmek csiréit hordta magában. Az emberiség, a népek, társadalmak életének legszomorubb korszakát jelenti ezen jogok és szabadságok békóba verése, és a szellemlet diadalát nagyhatalmas erőket elvontat azoknak korlátozatlan érvényesülése.

Az Európán végig robogó forradalom dicsőséges eredménye, hogy a lelkiismereti gondolat- és sajtószabadság bilincsei szétörve lehulltak s ezzel a szellemtevékenység, az emberi társadalmakban rejlő immanens erők kifejlésének, hatalmas tevékenységének beláthatatlan perspektívája nyílt

meg, a mely az emberi haladás páratlan és ismeretlen arányait mutatja fűrkésző tekintetűnknek. Ezen jogok és szabadságok védelme, mentése, megtartása és biztosítása egyetemleg mindenki számára az államélet legfőbb kötelességei közé tartozik, mert a különböző meggyőzések, a szabadon nyitakozó életirányzatok az élet talajából előtörő elvek és a gondolkodó lélek mélyein termelt eszmék kölcsönhatásából, működésének összhangzatából formálódik ki a fejlődésnek ama folyamata, a mely azután a legkülönbözőbb érdekek, életszükségletek jogosult kielégítését biztosítja a társadalom összességének s az államélet egyetemének közérdekei által megszabott keretek között.

Sajnos a nagy forradalomnak megvannak a maga hibái is. A tekintetben természetesen mondható és azért valamennyire megérthető vagy legalább magyarázható szélsőségei, hiszen a szabadság bocsátott erők szinte természetesen csapnak ki abból a mederből, a melyben a bennünk rejlő immanens törvényszerűségeknél fogva hatni — haladni hivatva lennének. De ami ép oly természetes és szükségszerű, hogy megkeressük mielőbb a lehetőségeket a kicsapó árnak medrébe való visszaterelésére.

Igy vagyunk a gondolat és

sajtószabadsággal is. A mikor ennek teljes győzelmét proklamáltuk s ezzel egyidőben nagy politikai, eddig elfojtott erők érvényesültek, amikor a felszínre kerülő erők, politikai irányzatok magukkal ragadták azokat, akiknek minden irány jó, csak divatos, csak uralkodó legyen, a kik szívesen felkapnak az új áramlatok hullámtarajára, hogy azt a látzatot keltsék, mintha ők kormányoznának azokat, — láthatunk azonban a kivivott sajtószabadság törkepeit is, amelyek szeretelenséggel, gyűlölködéssel, vadaskodással támadnak ép azok ellen, a kik a társadalom, az államélet megújulásának szükségességét, a népruralom jogait, a gondolat- és sajtószabadságot hirdették és követelték már akkor, a mikor még a legkérdhetetlen osztályuralom tartott bilincsekben minden szabadságot. Ezek az ujdonsült műfanatikusi a torradalomnak, akik kiszolgálták minden kormányt, úgy a mint következett s a legkülönbözőbb elvek köntöseiben figuráltak a politikai élet színpadán: akrobaták módjára dobálóznak ma a sötét reakció, a vad imperialista vadló szavaival, a mikor valaki a magyar történelmi élet folyamatainak folytonosságát, önön maga magyar nemzeti mivel azt meg nem tagadja, sőt vallani, hirdetni meri és követeli ma is, hogy a mikor az egész világ a legszükségesebb nacionalizmusnak bódol: ne tagadjuk meg mi sem, hogy magyar nemzet vagyunk, államunk nemzeti jellegét megővünk a legszentebb köte-

lességünk. A tisztas meggyőződést valódi terrorral akarják belefojtani az ember lelkébe.

Ezeket a vadhajtásait a szólás és sajtószabadságnak majd csak letörri az idő, a hullámok visszaternek a mederbe, a melyet át léptenek s a műforradalmakok kérészelete is lejár, a mikor majd a tömegek is észreveszik, hogy a kendőzött arcukat mögött kicsoda, kicsoda rejtőzik.

Az igazi gondolat és sajtószabadság pedig meghozza, megtermi a magyarnak azt, a mire ma szüksége van; az élelétást, a törhetetlen elhatározást, a tettek-re való készsége szabad és boldog jövődjé számára.

A Nemzeti Tanács gyűlése.

Megállapították

a húsrájkat

A városi órség kérde

Kedd este két fontos ügyet tárgyalt a Nemzeti Tanács. Az egyik a küszölelmezés, a másik a kőbistóság ügyét szolgált.

A mézásokok és bentsek bevonásával megállapították további intézkedésig a húsrájkát. Az ügy előadója Gündör Herman városi állatorvos volt, aki felhívta a N. T. figyelmét a vágóhid kiálló anomáliájára. Kifejtette, hogy aszáll, hogy előhűtője nincs a jégkamrának, a his

Beszélgetés

Mr. Robert Vochet francia újságrólval.

(a. d.) — Hálás volnék, ha gyzelmes nemzetének érzéséről, gondolkodásáról, politikájáról egyet mást elmondana. Igen-e az, hogy a gyzelmes nyugati nemzetek most egy csapatára imperialeták lettek?

— Erről szó sincs. Franciaország soha se volt s nem is lesz az. Clemenceaut szeretik imperialistának feltüntetni, s azonban legfejlebb erősen nacionalis, de mindenekfelett demokrata. A legdemokratább politikusa a világnak; az volt egész nagy-szerű és viszontagságos pályáján keresztül; az volt már akkor, amikor talán egyedül állott szélső demokratizmusával. Demokrata és nacionalis, mint egész közéletünk. A francia parlamenti pártok zöme erősen nemzeti alapon áll s azt hiszem nem tévedek, ha azt mondom, hogy nincs ember Franciaországban — bármely párthoz tartozzék is — aki elő sorban ne francia lenne. Nem hiszem, hogy még a szélső szocialisták (Co-

chin, Longuet, Blanc) is hajlandók volnának Zimmerwaldi programjuk nemzetközi vonatkozásait a Gloire rovására kidomborítani. Jellemző az is, hogy a royalisták (Cochin), a klerikálisok (Rion, Barrés), a republikánus, radikális és szocialista unio (Millerand), a baloldali republikánusok (Désehane), a baloldali radikálisok (Delcassé), a republikánus szocialisták, a radikális szocialisták (Cailiaux) mind — gyakran elnevezésük ellenére is — tisztán polgári pártok.

Természetes, hogy a gyzelem fokozta a gyöztés államok nemzeti érzését. De én azt hiszem, hogy az öök számára is ez a legnagyobb erkölcsi erő. Nem gondolok én itt valami elzárkózó sovinitásra; ellenkezőleg egy nagyon is megértő, szabad levő és a népek békéjére törekvő nemzeti politikára. És ilyen értelemben nemzetközinek kell lennie minden okos embernek.

— Ezt a gondolatot én nem azonosítanám a pacifizmussal, mert az utóbbi kapcsolatos a teljes lesze-

réssel, amit lehetetlennek tartok. Ha a hadseregben a gyzelem megbomlik, az állam akarata végrehajthatatlan. És lehet-e oly államban katonai gyzelem, a melynek lábén gyökeret vert az antimilitarizmus?

— Elismerem, hogy nagy erő rejlik az internacionáléban. Én mégse látom ma nagy eredmények lehetőségét a világ szocialista szervezeteinek az összefogásában; sőt a gyöztés és legyöztött nemzetek közt ily szocialista szövetséget elképzelni is nehéz.

— Bár én is nemzeti alapon állok — mondtam én — örök hálára volnék valamennyi polgári párttal együtt kötelezve az Internacionálé iránt, ha országunk területi egységét megvédelem.

— Ez igaz. De nem gondolja, hogy ez már saigoran véve a nemzetköziség programjának felfüggesztése, amire éppen az előbb hivatkoztam?

— Lehetséges. De ez talán mellesleges. Ugy tudom Kautskyhóly

hogy a szocialista programok egyik jellegzetes és büös vonása, hogy amint az élet igényei szerint alakultak ki, azok hatása alatt lényegbavágó módosulásokon mennek át.

— A bolsevizmust 8 hónapig tanulmányostam Oroszországban. A szó jelentése szerint a követelések maximumát jelenti a minimalista men-szivikizmussal szemben; de lényegében minden fennálló intézmény lerombolása. Én semmi ideális vonást nem tudtam benne felfedezni. Ennek a tannak olyan rajongói, akiket eszmák heviteneinek, ninosenek. Én nem látok benne egyebet, mint a lelkek és a wertheim-szekrények kifosztását: rendszere a fosztogatásnak (pi-lage organisé). Egyébként most jelenik meg erről szóló terjedelmes munkám a párisi könyvpiacra; ott ezen állításaimat bőséges adatokkal támogatom. Örülök fogók, ha majd egy példányával megajándékoshatom

— Ha a bolsevizmus felüli a fejt egy országban, annak sorsa kockára van, téve. Oroszországban már bukófélben van ez az átkospo-

Dohánygyári Vöröskereszt kórház

4 és fél évi áldásos működése után
e hó 17-ikén ünnepség keretében

befejezte tevékenységét.

A sátoraljaujhelyi dohánygyári „Vörös kereszt” kórház, amely a Szóchevyi Wolkenstein grófi pár vezetése alatt a háború első pillanatától a legutolsó napig, a háború közegészségügy terén elismert áldásos tevékenységet fejtett ki, e hó 17-én befejezte működését!

A kórház bezárása egy családias házi ünnepség keretében folyt le. A kórházi nagyteremben teljes számmal gyülekeztek egybe mindazok, akik még és fél esztendő fáradságtalan munkájából részüket kivették és mint gyermekek az édes anyjuktól meghatott közvetlen érzelmeket töltő elő búcsút vettek Szóchevyi Wolkenstein Ernőnélől.

A grófnét mélyen megindította munkatársainak megnyilatkozott szeretete és alábbi szavakkal — mely egyben elismerés és köszönet is a kitartó munkatársaknak — mondott istenhozájáról az egybegyűlteknél:

Buonszini jöttünk 4 és fél évi munka után, szomorú búcsúra. Más-kep képzeltük el ezt a napot — a békét! De legyen egy vigasságunk — a borzasztó rettenetes világháborúban, a dohánygyári Vöröskereszt-kórház megállta helyét, megtette kötelességét. Szavakat nem találók szívem érzelmeire — minden egyeshez szeretnék fordulni, minden egyest néven nevezve és megköszönni a szorgos önfeláldozó munkáját a haza javára — a nyomor a fajda om enyhítésére!

— Hol kezdjem?

— Jó orvosunknál, aki a hosszú, hosszú időn keresztül minden legkisebb jutalom nélkül oly kiváló lelkiismeretesen, mindig egyforma pártatlansággal dolgozott — annyi emberéletet mentve meg — kitűnő öponálóknál, kiknek oly sok hős katonát köszönheti felgyógyítását, mert éjjel nappal legszorgosabban, legönfeláldozóbban ápolták, — pász szanitéseinknél, akik nem csak kötelességüket teljesítették mint katonák de a felett is minden szociális munkát oly lelkesen felkarolták, — fá-

radhatatlan hölgyeinknek, akik lakadatlanul kitarítottak legvégül, (minden fiatal vegyen példát, a mi mélyen tisztelt és szeretettel üdvögy Fejesnéknél, aki dolgozott mintha nem 71, de 17 éves lenne!

Jó segítőtársaink között ne felejtjük el a mi kedves jó tisztelt Bodnár néniüket, kinek kitűnő főztjét 12,000 katonára még unokáinak is megemlíti, és a jó szorgalmas derék néniüket és ételhordozókat.

A mai napon még emléksztünk meg minden jótévőnkéről, akiknek száma száz és száz volt, a nagylelkű emberekről, akik kórházunkat élelemmel, borral, kenyérral — régi időkben a legfőbb kalácsosál árasztották el — mindenek előtt arról a jótévőnkéről, aki négy és fél éven keresztül, nap-éap mellett 100 liter tejet ajándékozott betegeinknek — szegényeinknek!

A közös háláérzet fűzi össze örökre szívünket — testvérek voltunk a felebaráti szeretet munkájában — testvérek minden vallás és osztály különbség nélkül — együtt ártunk a halott ágyánál, együtt örültünk és együtt virasztottunk — együtt imádkoztunk a kedves bajtárs felgyógyulásáért!

Förjémmel együtt kérve-kérjük mindnyájukat tartásnak meg minket jó emlékezetükben és legyenek meggyőződve arról, hogy mi Önöket az életbe soha-soha elfelejtani nem fogjuk! Maguk se felejtsek el parancs nokukat és „Mici néniüket” akik mindig büszkék lesznek önkéntes közös munkájukra! Nem kitüntetés — nem földi elismerés legyen e kórházban teljesített nemis munka jutalma — ha van örök igazság, és ki, hogy legyen, akkor ott fent mindenki megtalálja méltó jutalmát, nekem pedig, míg élek a legszebb jutalom az, hogy a lövészárookban is mondogatták a katonák: ejj! na megsebesültek csak Ujhelyre vigyenek, a Dohánygyári Vöröskereszt kórházba!

— Sok a tényleges tiszt. A hadügyminiszterium legközelebb elfogja szótítani a volt közös hadsereg mindazon tényleges tisztjeit, kiknek elegendő vagyonuk van, vagy kifizetés van arra, hogy valamely polgári pályán megélhetésüket biztosítani tudják, kérjük elbocsátásukat a hadsereg kötelékéből, mert a magyar hadsereg sokkal kisebb lesz, sem hogy a még meglévő sok tényleges tisztet eltartani bírós.

Helyzetkép.

Egy ujhelyi kis hadnagy levelet írt szüleinek. Budapestről írta. Minden sorából keserűség árad ki és a huszáresek fájdalma. Mert sokszor volt ott, hol a halált olosón adják. Meg is sebesült, munkón is járt. De hát hogy ne sebesült volna meg, mikor minden fronton kipróbálták gyenge teste ellenálló képességét, míg végre az olasz golyók tudtak leginkább hozzáférközni. 17 éves korától egész huszádik életévéig járt a kis hadnagy a halál rengetegében. Hiába volt csak 17 éves mikor elindult, mert már akkor érett volt. Jalesen érett. És ime a 20 éves ifjuba fásult aggyastyan lélek költözött be. A testét megmentette, de a lelkét, a lelkét, az már — kétség. — Sir a lelke a haza sorsa felett. Nem tudja elviselni a sors borzalmas gránátjait, amelyek az ország falait bomlasztják. Ugy érzi, hogy a harclér gránátjai sokkal elviselhetőbbek voltak. És a kis hadnagy keserűen vallja be, hogy az extra hungarian kisérett mindennapi imájából. Igen a keserűség fásultsággá vedlett át. Irja, hogy dőlött az egyetemre jár, deután katonai szolgálatot teljesít és este a soffőr mesterséget tanulja. Rendkívül komolyan veszi miudhármát. A lelkiismeretesség még a vérben lakozik. De rendületlen bizalma csak az utóbbi mesterség iránt van. A buszalmát a soffőrségben megkettőztette. Mert úgy érzi, hogy erre lesz a legnagyobb szükség. Véré immár nem engedik ontani, az egyetemi jogi fakultása az életet nem garantálja ám a soffőr mesterség az jó pálya, szinte biztos, mert e tudománnyal az egész kontinensen érvényesülni lehet.

Könnyezve mutatja az apa kis hadnagy fiának levelét és képelemben már valamelyik világvárosban látja emiueus gyermekét, a harclér kipróbált hőst, látja őt a mint kenyerét keresi a gépkocsii előterében legujabb mesterségével.

— Az üzletek karácsonyig este hat óráig nyitva tarthatók. A népjóléti miniszter ma rendeletileg intézkedett, hogy az üzletek tekintettel a karácsonyi ünnepek alkalmával történő nagyobb bevásárlásokra december hó 18-ától 24-ig este 7 óráig nyitva tarthatók. Az ünnepek után pedig a rendezéséről újból életbe lép.

— Súlyos a vastermelés helyzete. A termelés fokozatosan csökken, a múlt év végén a normálisnak alig 25 százalék volt, úgy hogy a rendelkezések kigyártása a szükséglettel lépést nem tarthat, és így nagy hátrálékok keletkeztek. Ehhez súlyosbítólag hozzájárult a szén és kokséállítás nehézsége nemkülönbözen a vasúti áru forgalom szünetelése. Mindezek miatt a vasbizottság nincs abban a helyzetben, hogy a kiutalt rendelkezéseket fogantatosítsa, és hogy újabb rendelkezéseket jegyezzen elő.

— Előfizetőimhez. Értesítem a Z. K. E. által gyűjtött előfizetőimet, hogy „Merre, meddig mentem...” című könyvemet e hó folyamán meg fogják kapni. A könyvek expedálás pár napot fog igénybe venni, miéért is szives türelmüket kérem. Sátoraljaujhely, 1918. évi december hó 20-án.

Farkas Andor.

— Katonák ruhaszákségletük kiutalása iránt, nem a budapesti központhoz, hanem a helybeli népjóléti ügyosztályhoz forduljanak.

— Orvosi rendelés. Dr. Schweiger Ödön orvosi rendelését Főutca 8 szám alatt megkezdté.

— Elutaztak a francia újságírók. Gaston Richard, a petit Parisienne és Robert Vaucher, az Illustration munkatársa tegnap az éjjeli személyvonattal Kassáról visszautastak a fővárosba. A francia újságírók a délután folyamán Körmeny-Ekes Lajoy dr. kassai városi tanácsos vendégei voltak, ahol barátságos eszmecsere során különösen Kassa népeségi és történelmi viszonyait tisztázták. Este megtekintették a „Mágus Miska” előadását.

— Revizálják a hadiszállítókat és háborus üzleteket. A tegnapi minisztertanács elhatározta, hogy átvizsgálja a hadiszállítók összes háborus üzleteit. Az 50000 korona felettlévő hadiszállítókat 15 bizottsági tag fogja revideálni.

— Árlejtés szállításra. A tokaei sóhivatal szállításokra árlejtést hirdet, amely dec. 24-én fog megtartani a melyre vonatkozólag részletes feltételek a sátoraljaujhelyi pénzügyigazgatóságnál és a sóhivatalnál tekinthető meg.

— Pályázat a kamarán. A kassai kereskedelmi és iparkamara a megüresedett segédtitkári és fogalmazói állásra pályázatot hirdet, mely január 10-én jár le. A pályázat feltételei a kamara hivatalában — ismerhetők meg.

— Cipőbeszerzésről. A kereskedelemügyi miniszter 31.863/1918. számú a polgári lakosság lábbeli szükségletének fedezéséről szóló rendeletének 18-ik §-ában a raktkáron levő kassai cipőknél a 31/1917. M. E. sz. és 992/1919. K. M. számú rendeletek értelmében következő áraton való árusítására június hó 30-ig határidőt adott, majd ezt november hó 30-ig kitöltö. Most az utóbbi idők eseményei folytán előállott forgalmi sava-rokra való tekintettel a határidőt 1919. január hó 15-ig meghosszabbította a téli lábbeli áru értékesítése tekintetében a közvetlenül fogyasztók ellátó cipőkereskedők, cipészek, osiemmadiák és egyéb vásáros iparosok részére.

HIREK.

— Felrobbant petróleumlámpa. Brandis Józsefné, bádagos neje, Rákóczy utcai lakásában, a lámpába gyertyavilág mellett petróleumot öntött. A kisfia nagyon közel tartotta a gyertyát a lámpához, mert a petróleum felrobbant. Mind ketten életveszélyes égési sebeket szenvedtek.

CLUBSPÉCIALITÉ CIGARETTAPAPIR ÉS HÜVELY FELÜLMULHATATLAN MODIANO.

IGYÁZUNK A VÉDJEGYRE

Ne utazzunk karácsonykor! A államvasut igazgatóságának értesítése szerint a mai katasztrófális esőhőviány miatt a karácsonyi ünnepek idején is csak a mostani korlátozott számú személyesüljítő vonatok fognak közlekedni. A Máv. igazgatósága figyelemre méltó utatászt saját érdekében a legrosszabbmódon korlátozza.

Feloldó szerkesztő: Landesmann Miksa,
Szerkesztő: Györfy Lejcs.

Előre lássuk el magunkat szőlőkötöző - papirsíneggel.

A folytonos gyártású szőlőkötöző papirsínnek a legnagyobb előnye az, hogy a körtékötöző szőlőben használva egyáltalán nem szőlőtörő anyag. Azért ajánljuk a szőlőművelőknek, hogy a szőlőkötöző papirsínünket, kapnák bármilyen nagy mennyiségben azonnali és későbbi szállításhoz.

Papíráruházi és Kereskedelmi R.-nál
Budapest, VII., Rákóczi-ut. 6.
Bürofaxcím: Papírszén, Telefon 93-04.

Vizketegséget, Sömört, Ráht a leggyorsabban emulassza a dr. FLESCH-féle eredeti, törvényesen védett

Skaboform-kenőcs.

Nincs szaga, nem piszkít. Mindig eredeti peocetes Fleisch-féltől kérjünk

Próbátégely . . . 4 kor.
Nagy tégely . . . 8 kor.
Csakdi adag . . . 15 kor.

Sátoraljaujhely és vidéke részére főraktár: Kádár Gyula gyógyszerárban Sátoraljaujhelyben. — Vételndí: a SKABOFORM végjegyre ügyeljünk.

Itt az idő!

Még nem késő el, ha hat darab használt hanglemezzel rendelkezik, úgy még mindig becseréltetheti azokat a most megjelent legújabb kacagató trófiás

„Ujvári telefonál“

című kótdalú hanglemezzel. Nagyszerűen sikerült mulatságos telefon-jelenet! Kizárólagos joggal

WAGNER

HANGSZER-ÁRUHÁZNÁL

a világhírű „Favorite“ hanglemezzelgyár főraktára

Budapest, József-körút 15. Fiók: IX., Ráday-utca 18.

Beszélőgépek 1500 koronáig. Árjegyzék ingyen.

MEGHÍVÓ.

A Sátoraljaujhelyi Keresk. Társulat

1. hó 22-én (vasárnap) délelőtt 1/2 11 órakor tartja

tisztújító közgyűlést

a város háza, nagytermében, melyre a Társulat tagjait ezennel meghívjuk.

Sátoraljaujhely, 1918. decz. hó 20-án.

Kozma Ármin, társ. titkár.
Grünbaum Simon, társ. elnök.

Levágott

orth. kóser liba kg.-kint **34 K.**
Libaháj és bőr „ **62 K.**
Zsir I. a. „ **80 K.**

Előzetes bejelentés mellett, minden kedden kapható

Schifmann Ferencnél
Fő-utca 26.

Szőrme-vásárlók figyelmébe!

Akinek elegáns szőrmekabát vagy szőrme-garnitúrán szüksége van, most olcsón szeresheti be

Szegő Sándor

áruházának újonnan berendezett szőrmeosztályában, ahol az idény újdonságai szőrmékben, leány- és női felbitőkben már megérkeztek.

Landesmann M. és Társa

könyvnyomdája és papirkereskedése

SÁTORALJAUJHELY, KAZINCZY-UTCA 5. SZ.

Levélpapírok, számlák, falragaszok, meghívók, névjegyek és egyéb nyomdai munkák a legpontosabban készíttetnek.

„Felsőmagyarországi Hírlap“ kiadóhivatala.

TELEFONSZÁM 10 Hirdetések felvétetnek. TELEFONSZÁM 10